

اعضای پنل

آقای علی زاهدطلبان

مدیر گروه مطالعات و پژوهشهای حقوق اقتصادی و بازرگانی و عضو هیات علمی موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی (رئیس پنل)

آقای مجتبی شیشه چی ها

رئیس کمیسیون رسیدگی به اختلافات گمرکی گمرک جمهوری اسلامی ایران

آقای دکتر رضا کلی

مدیرکل مرکز مبارزه با جرائم سازمان یافته گمرک جمهوری اسلامی ایران

آقای محسن بهرامی ارض اقدس

نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران در شورای رقابت

محورهای میزگرد

* بررسی الزامات تسهیل تجاری در آئینه مقررات بین المللی

* بررسی وضع موجود، نقاط قوت و ضعف

* توصیه های سیاستی و پیشنهادات اصلاحی

موسسه مطالعات و پژوهشهای بازرگانی

وبینار تخصصی

بررسی الزامات تسهیل تجاری

با رویکرد توسعه صادرات

(ورود به سمینار برای عموم آزاد است)

آدرس سایت لینک ورود به نشست <http://vc.mimt.gov.ir>

شماره ورود به اتاق وینار ۶۸۰۲

زمان: یکشنبه ۱۴۰۰/۰۸/۱۶، ساعت ۱۱:۰۰ تا ۱۳:۰۰

تلفن هماهنگی: ۰۲۱ ۶۱۰۶۲۳۶۵

نقبی کوتاه به سیر مذاکرات تجاری در نظام چندجانبه

❖ چندجانبه‌گرایی و نظام سازی در حوزه تجارت از نیمه دوم قرن بیستم

○ هدف اصلی: کاهش پیوسته موانع تجاری و هزینه‌های مبادله
➤ لایه اول: کاهش و حذف نرخ‌های تعرفه گمرکی (از ۱۹۶۴-۱۹۴۷)

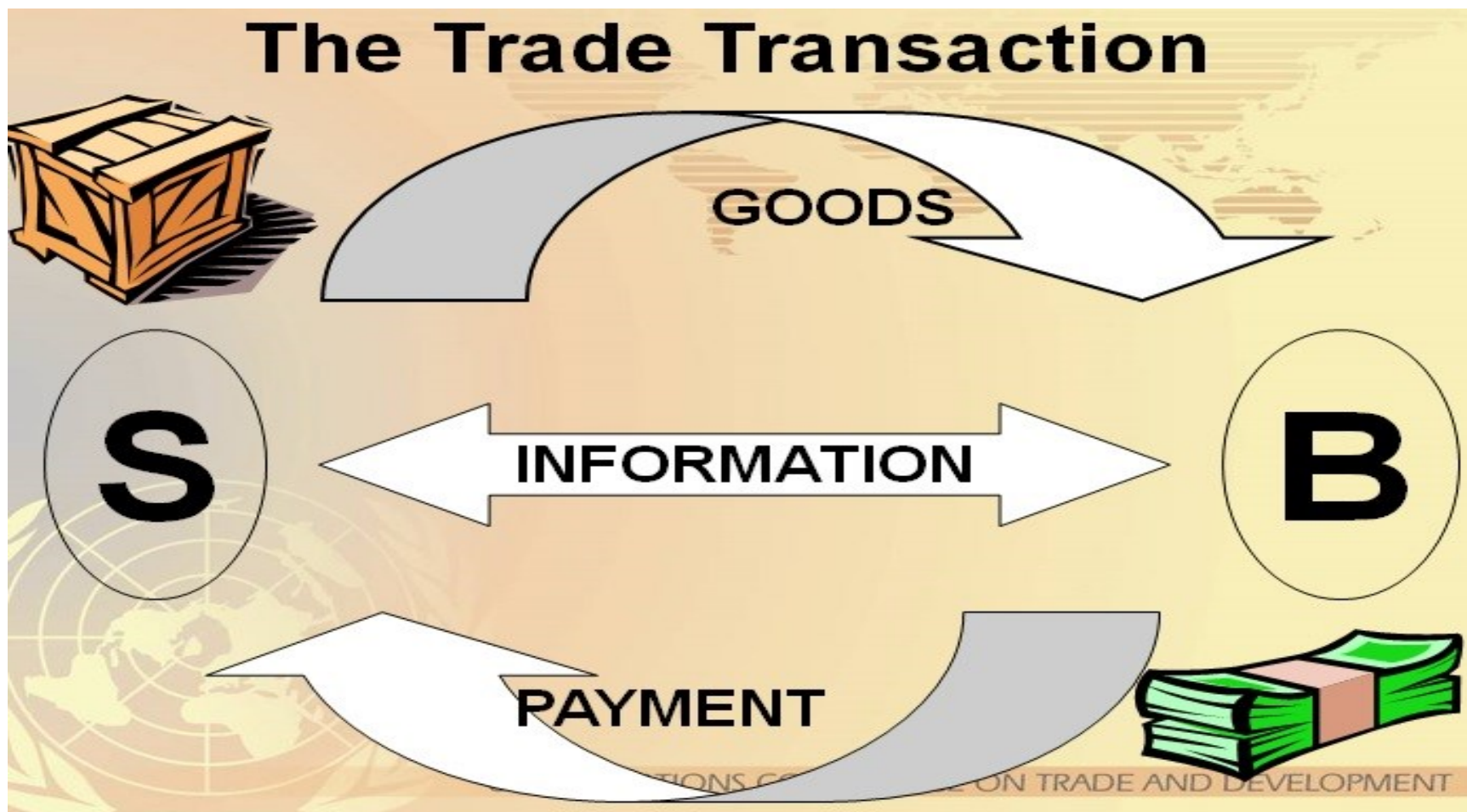
➤ لایه دوم: کاهش موانع غیر تعرفه‌ای و انضباط بخشی سیاست‌های تجاری دولت‌ها (۱۹۹۴-۱۹۶۴)

➤ لایه سوم: ارتقاء شفافیت و بهبود رویه‌های کاری حاکم بر تجارت خارجی
• طرح موضوع تسهیل تجاری در اولین اجلاس وزیران سنگاپور و تصویب نهایی در اجلاس بالی (۲۰۱۳-۱۹۹۶)

موضوعات اصلی در ادوار مذاکرات گات

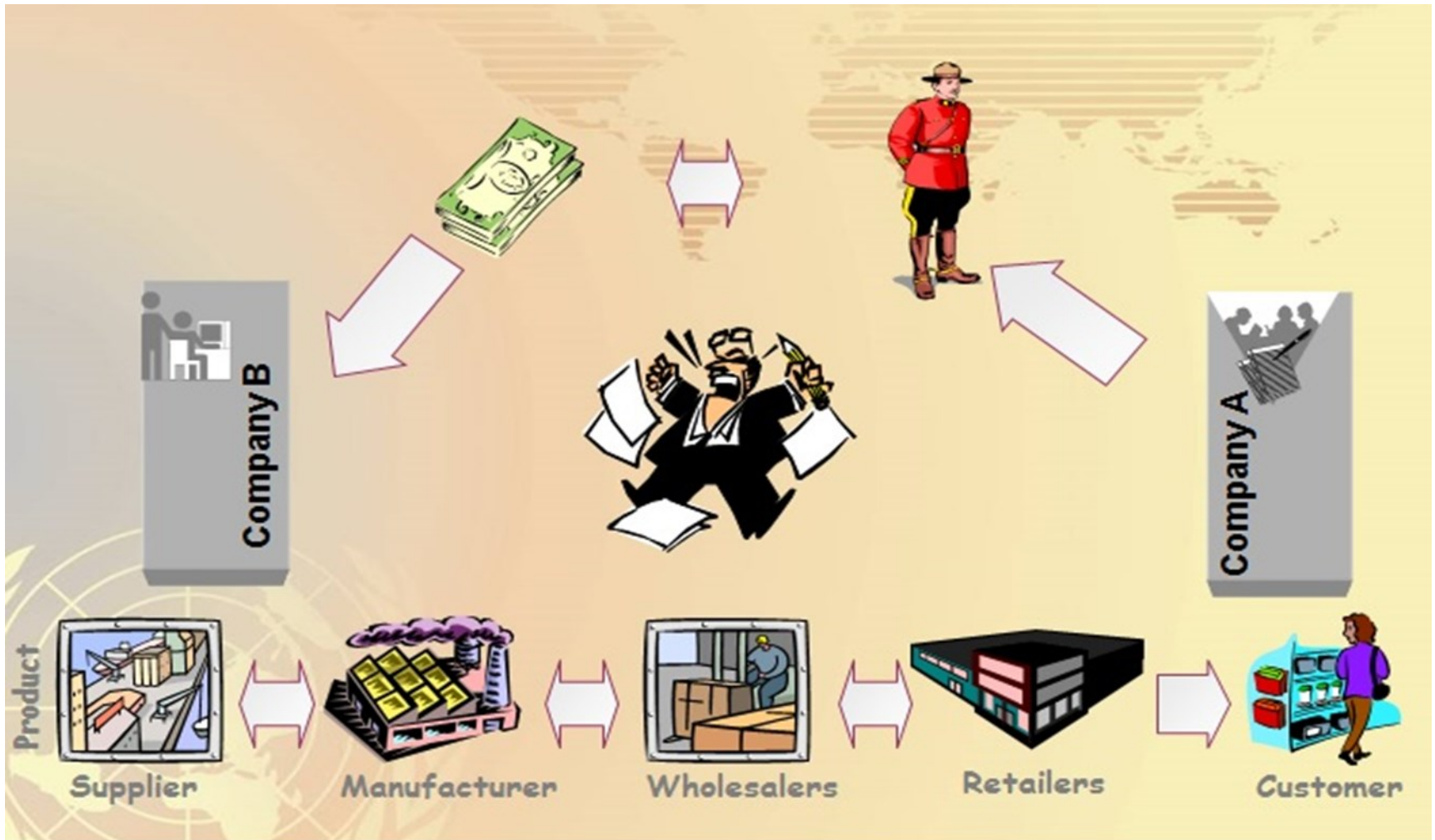
سال	نام/محل	موضوعات تحت پوشش	تعداد کشورها	میانگین کاهش تعرفه‌ها در بخش صنعت (درصد)
۱۹۴۷	ژنو	تعرفه‌ها	۲۳	۱۹
۱۹۴۹	آنسی	تعرفه‌ها	۱۳	۲
۱۹۵۱	تورکواي	تعرفه‌ها	۳۸	۳
۱۹۵۶	ژنو	تعرفه‌ها	۲۶	۲
۱۹۶۰-۱۹۶۱	ژنو(دور دیلن)	تعرفه‌ها	۲۶	۷
۱۹۶۴-۱۹۶۷	ژنو(دور کندی)	تعرفه‌ها و اقدامات ضد قیمت شکنی	۶۲	۳۵
۱۹۷۳-۱۹۷۹	ژنو(دور توکیو)	تعرفه‌ها و اقدامات غیر تعرفه‌ای	۱۰۲	۳۴
۱۹۸۶-۱۹۹۴	ژنو(دور اروگوئه)	تعرفه‌ها، اقدامات غیر تعرفه‌ای ، مقررات، خدمات، مالکیت فکری، حل اختلاف، منسوجات، کشاورزی، تأسیس WTO و...	۱۲۳	۴۰

دامنه گسترده موضوعی تسهیل تجاری

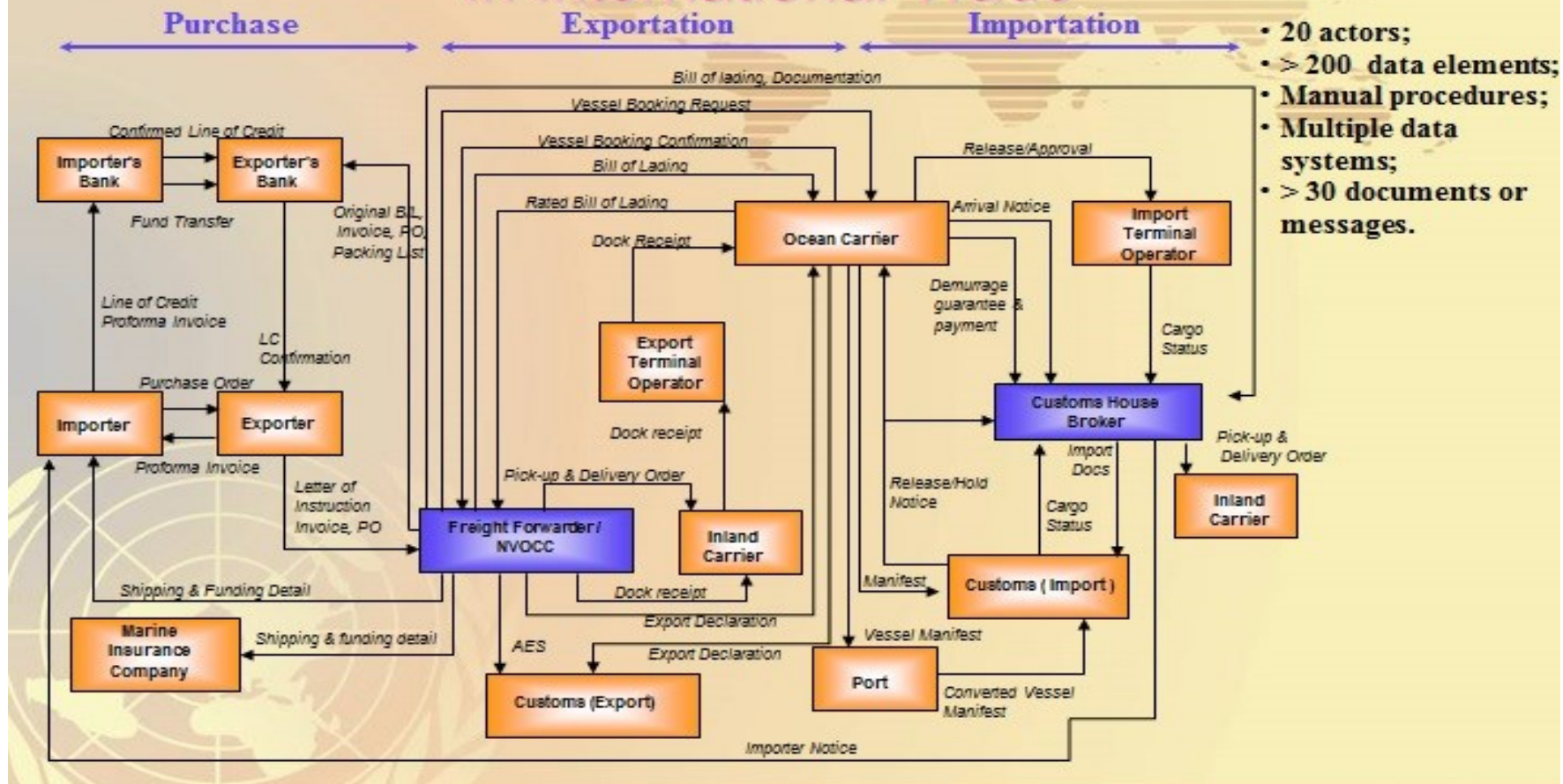
مساله چیست؟

• تعدد فرایندها و طولانی بودن آنها

پیچیدگی فرایندها، فراوانی اسناد، ناهماهنگی ادارات کنترل مرزی

Data exchange in International Trade

- 20 actors;
- > 200 data elements;
- Manual procedures;
- Multiple data systems;
- > 30 documents or messages.

رویه های اداری ناکارآمد در تجارت خارجی

But not everything changed at the same pace
A customs office in 2015...

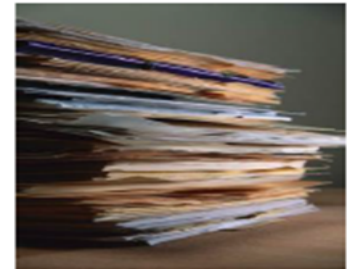
40% of delays in the supply chain are due to **inefficient administrative procedures** (e.g. excessive documentation, transmission of paper documents, non-coordinated inspections, etc.)

تعدد اسناد، تاخیرها و افزایش هزینه ها

A.2 Why does it matter?

**9 billion documents
each year to process
movement of goods!**

1 day clearance $\approx$ 1 % tariff

- ✓ Companies sometimes spend more money complying with customs regulations than the amount earned in revenue by Customs

متوسط تعداد اسناد و زمان صرف شده در هر مبادله تجاری به تفکیک واردات و صادرات

- Customs transactions vary widely from country to country. In 2014, these transactions involved: —

← EXPORT →

2-11
documents

6-86
days

→ IMPORT ←

2-17
documents

4-130
days

Source: World Bank "Doing Business" project, 2015.

مشکلات و مسائل شایع در تشریفات گمرکی

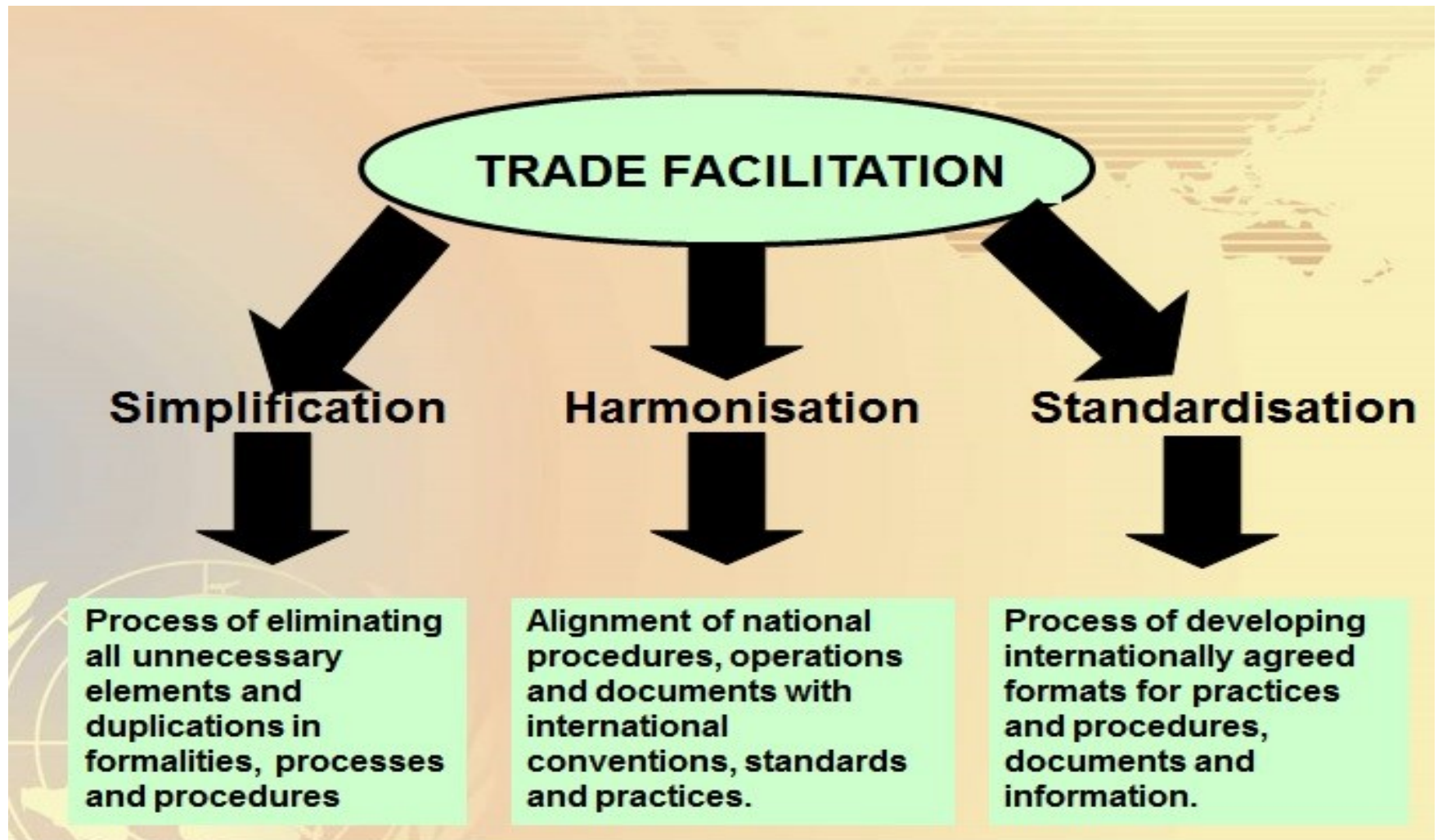
- ✓ کثرت اسناد و مدارک درخواستی
- ✓ رویه های ناکارآمد مدیریت تجارت مرزی و فرامرزی
- ✓ تاخیر در حمل و نقل و ترانزیت کالاها
- ✓ عدم شفافیت و ضعف هماهنگی میان دستگاه ها
- ✓ غیر خودکار بودن رویه ها و ضعف استفاده از فناوری اطلاعات
- ✓ هزینه های بالای تشریفات گمرکی و نظام اداره تجارت خارجی

ضرورت ایجاد تعادل بین تسهیل تجارت و اجرای کارآمد قوانین و مقررات

How to find a balance?

عناصر اصلی و بنیادی تسهیل تجاری

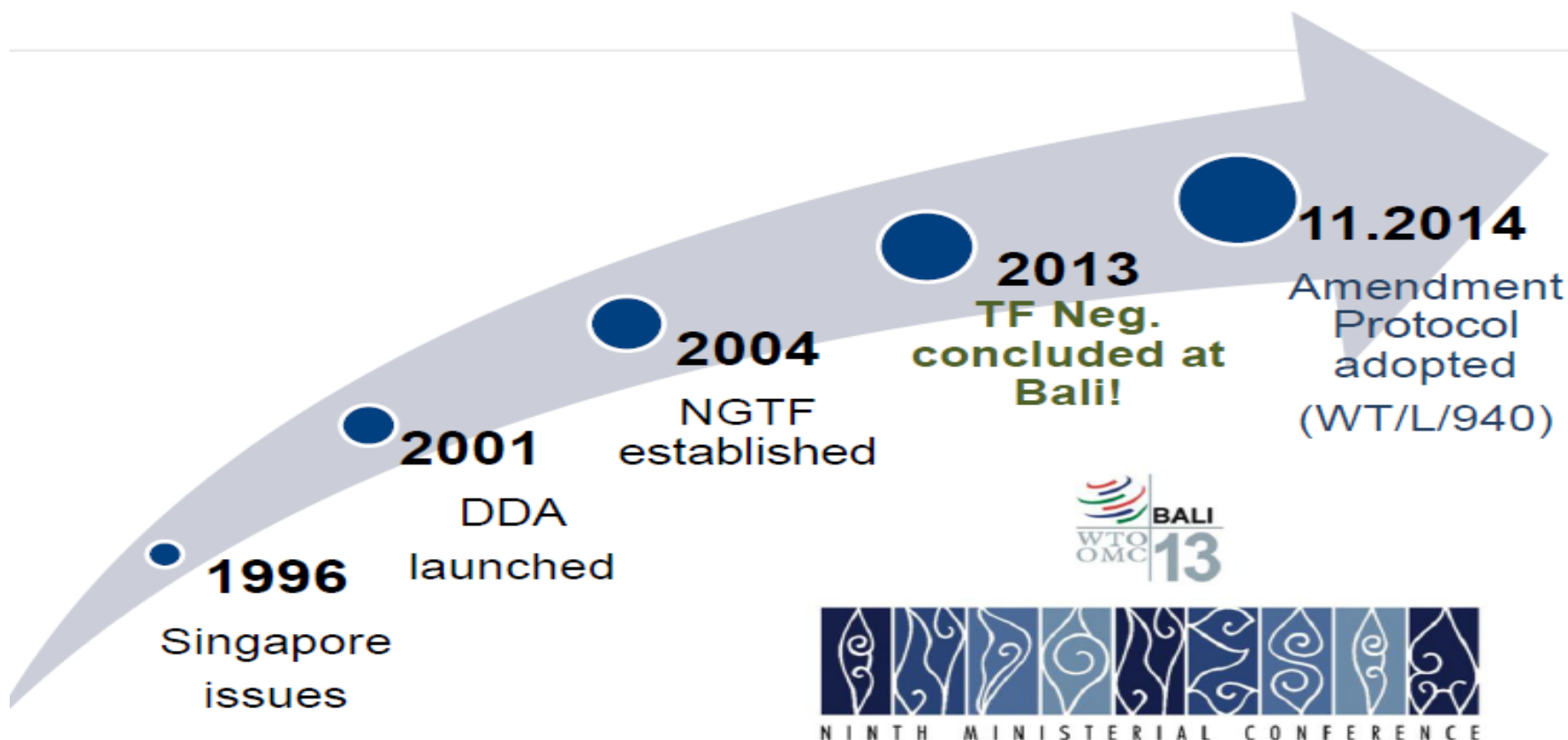

مهم ترین سازمان های فعال در حوزه تسهیل تجاری

- سازمان جهانی تجارت (WTO)
- سازمان جهانی گمرک (WCO)
- کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد (UNCTAD)
- بانک جهانی (WB)
- مرکز تجارت بین الملل (ITC)
- سازمان همکاری اقتصادی و توسعه (OECD)
- آژانس های توسعه ای (USAID,...)

روند شکل گیری موافقت نامه تسهیل تجاری

B.1 Brief history of the TFA

3-6 DECEMBER 2013

روندهای تصویب و اجرا

آخرین وضعیت تصویب موافقت نامه تسهیل تجاری تا پایان اکتبر ۲۰۲۱

شاكلة اصلی موافقت نامه تسهیل تجاری

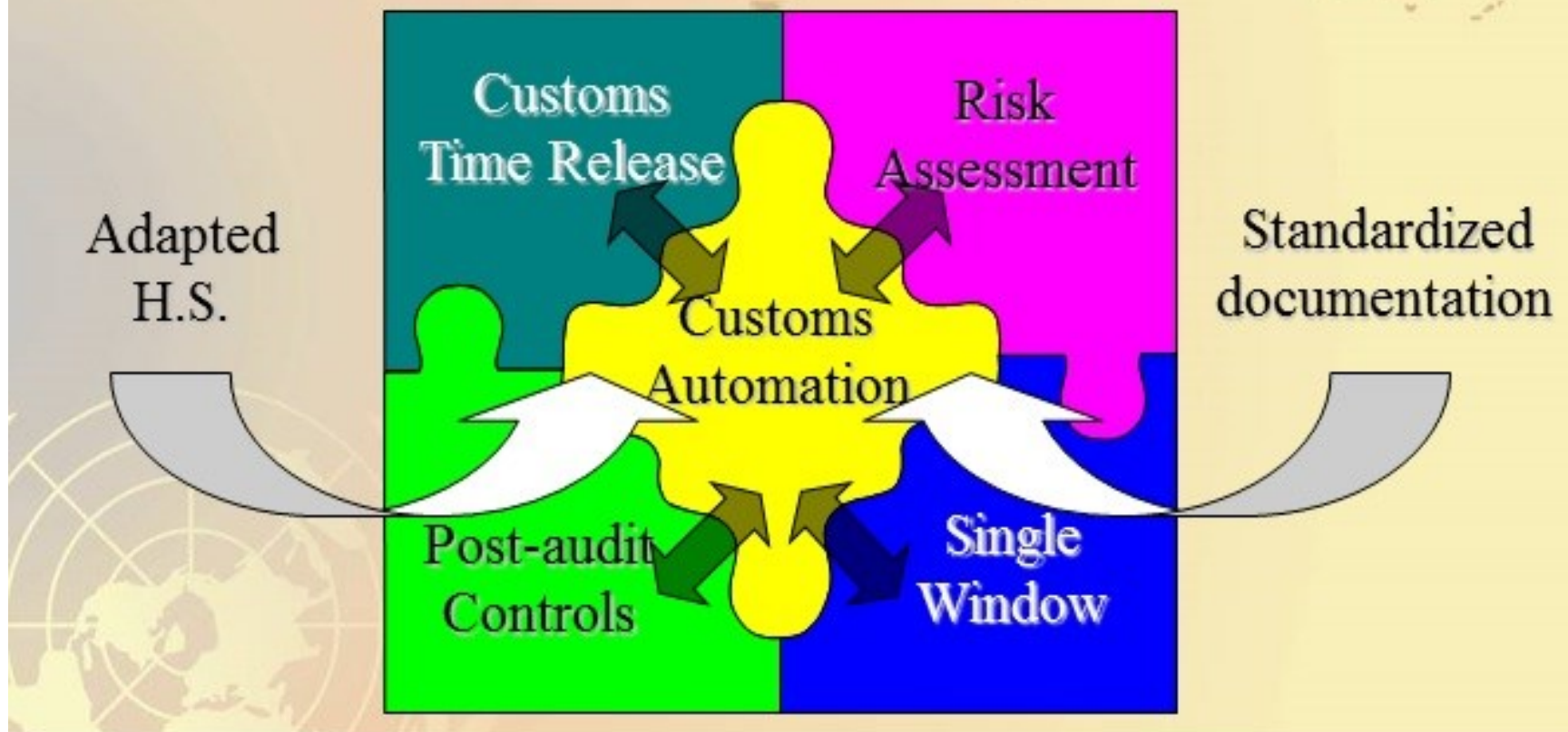
□ بخش اول: اقدامات اساسی برای تسهیل رویه های گمرکی
❖ مواد ۱ الی ۱۲ حاوی حدود ۳۶ اقدام و ضابطه فنی مرتبط

□ بخش دوم: رفتار ویژه و متفاوت با کشورهای در حال توسعه
❖ مواد ۱۳ الی ۲۲ با رویکرد دسته بندی تعهدات و ظرفیت سازی

□ بخش سوم: ترتیبات نهادی و مقررات پایانی
❖ مواد ۲۳ و ۲۴ شامل همکاریهای گمرکی و الزام تاسیس کمیته تسهیل تجاری در سطح بین المللی و ملی

نقش معیارها و ضوابط وضع شده در تامین اهداف تسهیل تجاری

Functional linkages

ماهیت و نوع تعهدات موافقت نامه

Nature and scope of obligations

Binding

Art. 1.1
(Publication):
“Each
Member
shall
promptly
publish the
following
information
...”

Best endeavour

Art. 1.3 3.3
(Enquiry
Points):
Members are
encouraged
not to require
the payment
of a fee ...”

Combination

Art. “Each
Member **shall**
make available,
and update to
the extent
**possible and as
appropriate**, the
following through
internet...”

مضامین اصلی مواد موافقت نامه و ارتباط آن با گات ۱۹۹۴

□ ماده ۱۰ گات: اجرا و نشر به موقع قوانین و مقررات تجاری (شفافیت)

- ماده ۱- انتشار به موقع و در دسترس بودن اطلاعات
- ماده ۲- فرصت اظهارنظر و مشورت قبل از اجرا
- ماده ۳- احکام زودرس در پاسخ به استعلام ها پیش از ورود کالا
- ماده ۴- رویه های استیناف یا بازنگری
- ماده ۵- سایر اقدامات مرتبط با تقویت بی طرفی، عدم تبعیض و شفافیت

□ ماده ۸ گات: عوارض و تشریفات واردات و صادرات

- ماده ۶- ضوابط مربوط به کارمزدها و عوارض اعمالی
- ماده ۷- ترخیص کالاها
- ماده ۸- همکاری ادارات کنترل مرزی
- ماده ۹- جا به جایی کالاها تحت کنترل های گمرکی
- ماده ۱۰- تشریفات مربوط به واردات، صادرات و ترانزیت کالاها

□ ماده ۵ گات: آزادی ترانزیت

- ماده ۱۱- آزادی ترانزیت
- ماده ۱۲- همکاری های گمرکی

بخش اول: اقدامات اساسی و ضوابط اصلی ذیل هر ماده برای تسهیل تجارت

□ ماده ۱- انتشار به موقع و در دسترس بودن اطلاعات:

- انتشار اطلاعات
- دسترسی به اطلاعات از طریق اینترنت
- ایجاد مراکز پاسخگویی
- ابلاغ رسمی و اطلاع دهی

□ ماده ۲- فرصت اظهار نظر و مشورت قبل از اجرا:

- در نظر گرفتن فرصت اظهار نظر برای تجار و شرکای تجاری
- فرصت مشورت

□ ماده ۳- احکام زودرس در پاسخ به استعلام ها پیش از ورود کالا

- برای طبقه بندی تعرفه ای (الزامی)
- برای تعیین مبدا کالا (الزامی)
- برای تعیین ارزش گمرکی کالا (تشویقی و غیر الزامی)
- در بازه زمانی معقول

بخش اول: اقدامات اساسی و ضوابط اصلی ذیل هر ماده برای تسهیل تجارت

□ ماده ۷- ترخیص کالاها:

- پردازش پیش از ورود
- پرداخت الکترونیکی
- جداسازی ترخیص از تعیین تکلیف نهایی
- استفاده از مدیریت خطر
- حسابرسی پس از ترخیص
- بکارگیری متوسط زمان ترخیص و انتشار آنها
- تسهیلات تجاری برای عاملان مجاز
- تسریع در ترخیص محموله های فوری
- تسریع در ترخیص کالاهای فساد پذیر

بخش اول: اقدامات اساسی و ضوابط اصلی ذیل هر ماده برای تسهیل تجارت

□ ماده ۸- همکاری ادارات کنترل مرزی:

- تنظیم روزها و ساعات کاری
- یکسان سازی رویه ها و تشریفات گمرکی
- ایجاد و به اشتراک گذاری تاسیسات و تسهیلات خود
- کنترل های مشترک
- ایجاد یک ایستگاه مرزی واحد برای اعمال کنترل ها

بخش اول: اقدامات اساسی و ضوابط اصلی ذیل هر ماده برای تسهیل تجارت

□ ماده ۱۰ – تشریفات مربوط به واردات، صادرات و ترانزیت کالاها:

- تشریفات و الزامات اسنادی
- پذیرش کپی اسناد
- استفاده از استانداردهای بین المللی
- ایجاد پنجره واحد تجاری
- الزامات بازرسی پیش از حمل
- عدم الزام به استفاده از کارگزاران گمرکی
- بکارگیری رویه های مشترک مرزی و الزامات اسنادی یکسان
- الزامات کالاهای غیر قابل ترخیص
- اجازه ورود موقت برای پردازش داخلی و خارجی

چهار منظومه اصلی در تسهیل تجاری

❖ دسترسی آزاد به اطلاعات و شفافیت

❖ اجرای منصفانه مقررات تجاری

❖ ترخیص گمرکی آسان

❖ تضمین تجارت از مسیر ترانزیت

بخش دوم: رفتار ویژه و متفاوت با کشورهای در حال توسعه

Section II

Special provisions for developing and least-developed country Members

- طبقه بندی داوطلبانه تعهدات و زمان بندی برای اجرا

Category A

Developing: To be implemented at the time the TFA enters into force

LDCs: To be implemented within one year after the TFA enters into force

Category B

To be implemented after a transitional period following the entry into force of the TFA

Category C

To be implemented after a transitional period and requiring the acquisition of assistance and support for capacity building

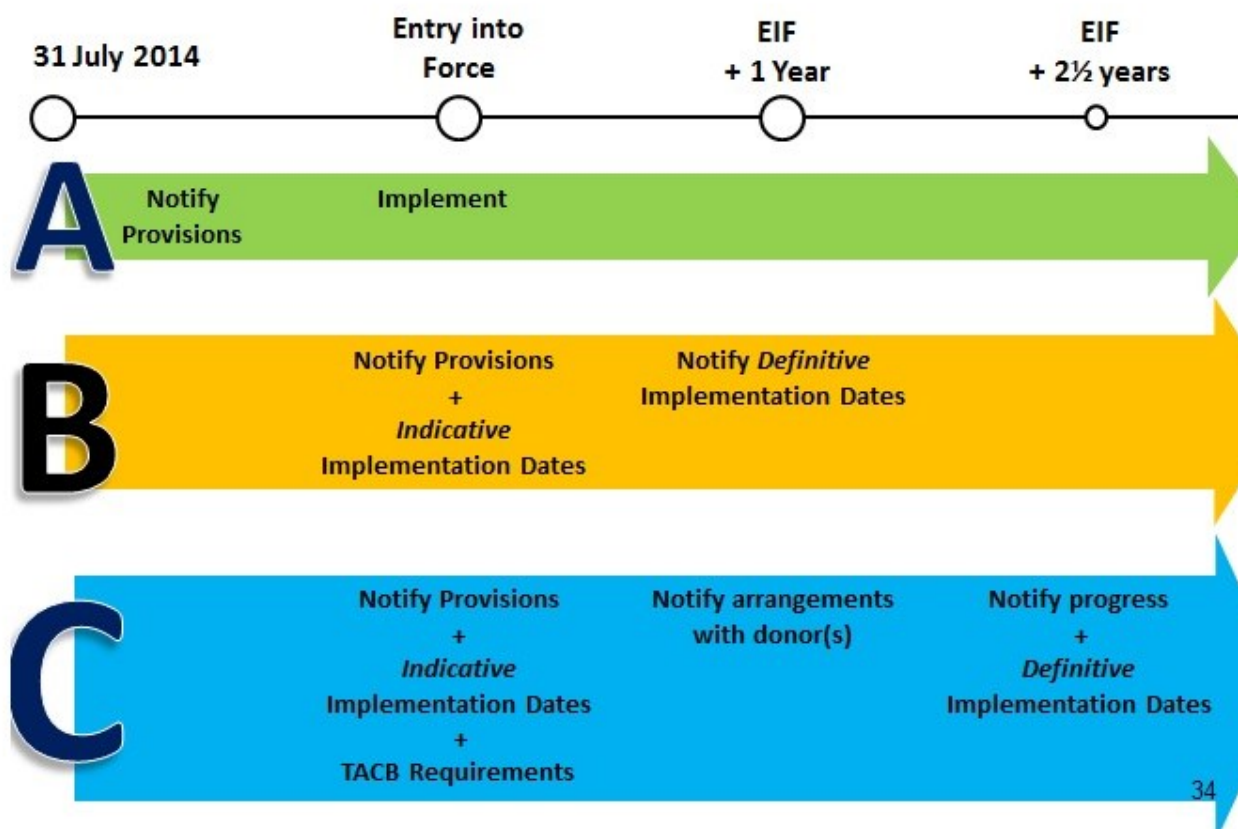
- رفتار مطلوب تر با کشورهای در کمترین درجه توسعه یافتگی

- تعهد به اعطای کمک های فنی و ظرفیت سازی و آموزش

- استفاده از ظرفیت کمک های داوطلبانه اعضای توسعه یافته

فرجه های زمانی برای کشورهای در حال توسعه

Developing Country - Deadlines

34

بخش سوم: ترتیبات نهادی و مقررات پایانی

Section III

Final provisions and institutional arrangements

- تاسیس کمیته تسهیل تجاری در WTO برای نظارت بر اجرای موافقت نامه

Article 23

1. Committee on TF:

It will oversee the implementation of the TFA

2. National Committee:

Each Member shall establish (or maintain) a national committee

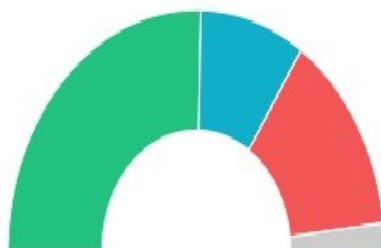

- الزام اعضا به ایجاد کمیته ملی تسهیل تجاری برای مدیریت کلیه شئون مرتبط با موافقت نامه

آخرین وضعیت اجرای موافقت نامه تسهیل تجاری

Share of Categories A, B, C

Based on % of all notifiable items

A - 50.8%

C - 27.6%

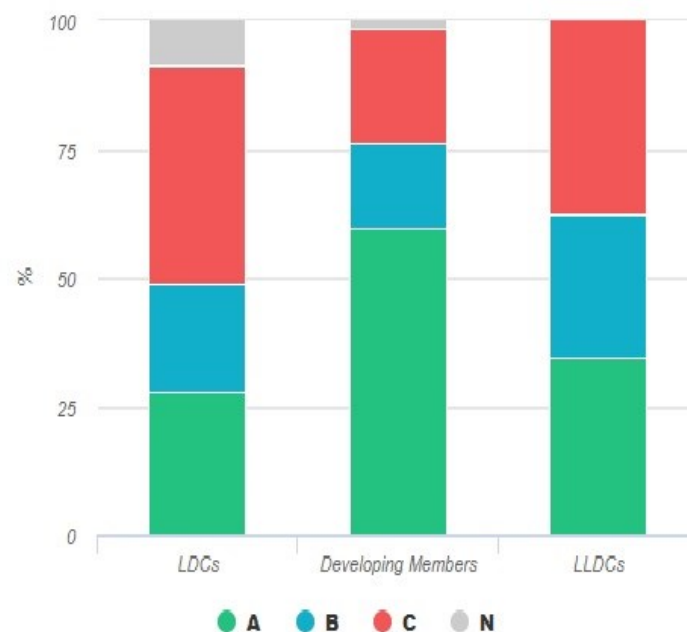
B - 18.0%

Not yet notified - 3.6%

ADVANCED SEARCH

Share of Categories A, B, C by grouping

Based on % of all notifiable article items

ADVANCED SEARCH

کم شمارترین تعهدات پذیرفته شده

- پنجره واحد تجاری
- تسهیلات ویژه برای عاملان مجاز
- احکام پیش خواسته قبل از ورود
- همکاری نهادهای مرزی
- استفاده از متوسط زمان ترخیص

آسیب شناسی رژیم تجاری ایران از منظر الزامات موافقت نامه تسهیل تجاری

- ✓ شناسایی نارسایی های قوانین و مقررات تجاری
- ✓ سازوکارها و فرایندهای اصلی تجاری و گمرکی

ابعاد مطالعه

□ ابعاد حقوقی

✓ (بررسی تعارض قوانین و مقررات ایران با قواعد و مقررات موافقت نامه تسهیل تجاری)

□ ابعاد نهادی_اجرایی

✓ بررسی سازوکارها، نهادها و رویه های اجرایی در نظام تجاری ایران

• موضوع تسهیل تجاری اگرچه تا حد بسیار زیادی با فرایندهای گمرکی و رویه های ترخیص کالا ارتباط پیدا می کند اما این الزامات منحصر به گمرک نبوده و بسیاری از فرایندهای دیگر تجاری و خارج از گمرک را هم دربر می گیرد.

دسته بندی فرایندهای اصلی حاکم بر تجارت خارجی کشور

□ فرایندهای کنترلی آغازین

✓ کارت بازرگانی

✓ ثبت سفارش

□ فرایندهای کنترلی میانی

✓ اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی

✓ ضوابط و مقررات فنی

✓ سایر مجوزهای موردی

□ فرایندهای کنترلی پایانی

✓ تشریفات گمرکی

✓ ترخیص نهایی

بررسی تطبیقی فرایندهای آغازین با الزامات موافقت نامه تسهیل تجاری

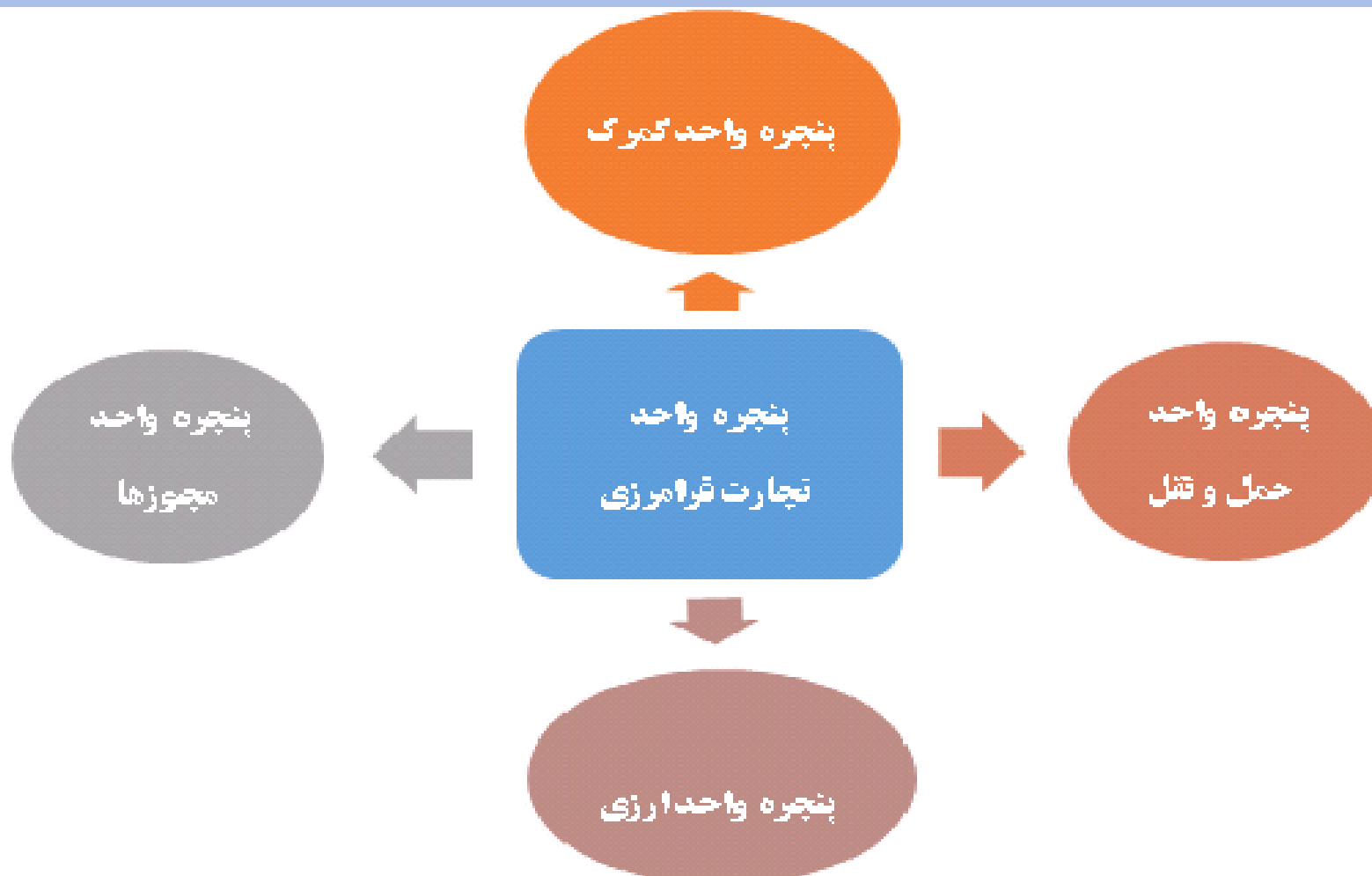
□ قانون مقررات صادرات و واردات مصوب سال ۱۳۷۲ و آیین نامه اجرایی آن

- از برخی جهات منطبق و در موارد متعددی مسکوت است.
- رویه های استیناف، انتشار اینترنتی، ایجاد مراکز پاسخ گویی، مشورت قبل از اجرا، ضوابط مربوط به عوارض و هزینه ها از جمله مفقوده های محرز است.

□ قانون ساماندهی مبادلات مرزی

- ضعف عمومی در رعایت الزامات عام موافقت نامه

تشت و پراکندگی سامانه های سازمان های همجوار

بررسی تطبیقی قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن با الزامات موافقت نامه تسهیل تجاری

□ موارد انطباق

- **حق درخواست تجدیدنظر و استیناف**
- **حسابرسی پس از ترخیص،**
- **امکان ترخیص با اخذ تضمین،**
- **ترخیص سریع کالاهای فاسدشدنی،**
- **همکاری سازمان های مرزی برای اجرای پنجره واحد،**
- **عدم الزام به بازرسی پیش از حمل برای طبقه بندی تعرفه ای و تعیین ارزش گمرکی کالاها،**
- **عدم اجباری بودن استفاده از کارگزاران گمرکی برای ترخیص کالاها،**
- **اجازه ورود موقت با معافیت از پرداخت حقوق گمرکی،**
- **ورود موقت برای پردازش داخلی و خارجی،**
- **امکان مرجوع نمودن کالاها در صورت عدم ترخیص و عدم اجازه ورود،**
- **آزادی ترانزیت و عبور خارجی کالاها**
- **پیش بینی استفاده از عاملان مجاز**

بررسی تطبیقی قانون امور گمرکی و آئین نامه اجرایی آن با الزامات موافقت نامه تسهیل تجاری

□ الزامات مفقوده و موارد سکوت قانون

- انتشار اطلاعات از طریق اینترنت
- ایجاد مراکز پاسخگویی
- فرصت مشورت و اظهار نظر قبل از اجرا
- استعلام های قبل از ورود
- خطاریه روش های آزمایش و آزمایشگاه های مجاز
- تجدیدنظر ادواری رویه ها، فرم ها و تشریفات گمرکی
- پرداخت الکترونیکی
- استفاده از اصول مدیریت خطر و ضوابط گزینشی
- متوسط زمان ترخیص کالاها و انتشار آن
- همکاری میان سازمان های مرزی
- استفاده از پنجره واحد
- تشکیل کمیته ملی تسهیل تجاری

شاخص های عملکرد و ابزارهای سنجش و ارزیابی نتایج نقشه ملّی راه و برنامه اقدام تسهیل تجاری در ایران

ردیف	نام شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	شاخص های فرعی منتخب (امتیاز و رتبه)	مقیاس های منتخب	رتبه قطعی ایران در مقیاس	مقیاس های انتخابی شده	رتبه شاخص در نقشه راه	توضیحات
۱	شاخص توانمندسازی تجاری ^{۲۴} مجموعه جهاتی اعتماد	۳/۲	۱۳۲	کارآمدی و شفافیت مدیریت مرزی (امتیاز: ۳/۲، رتبه: ۱۳۳)	کارآمدی فرایندهای تخصیص کمرگی	۲/۳	۱۰۰	۶۱	پیوند پنجاه درصدی رتبه کل شاخص فرعی هدف فناوری شده و با توجه به ضریب متفاوت امتیاز متغیرها برای میزان پیوند قدر مطلق امتیاز هر آیتم، هدف کمی خاصی تعیین نشده و درجه آزادی قسبی لحاظ شده است
					ساعات صرف شده برای تطبیق اسناد واردات	۳۷۰	۱۳۴		
					ساعات صرف شده برای کنترل های مرزی واردات	۱۴۱	۱۱۳		
					هزینه واردات برای کنترل و تطبیق اسناد به دلار	۱۹۶/۷	۱۰۲		
					هزینه واردات بابت کنترل های مرزی به دلار	۶۶۰/۴	۱۱۳		
					ساعات صرف شده برای کنترل اسناد صادرات	۱۵۲	۱۲۸		
					ساعات صرف شده برای کنترل های مرزی صادرات	۱۰۱	۱۱۷		
					هزینه صادرات برای کنترل و تطبیق اسناد به دلار	۱۴۳/۳	۹۴		
					هزینه صادرات بابت کنترل های مرزی به دلار	۵۶۵/۴	۱۱۳		
					پرداخت های قسوجه و رشوه در واردات و صادرات	۳/۳	۸۶		
					پیش بینی بلوری زمان لازم برای رویه های واردات	۳/۳	۱۱۳		
				دسترسی و کیفیت زیرساخت های حمل و نقل (امتیاز: ۳/۵، رتبه: ۶۹)	شاخص اتصال خطوط کشتیرانی	۲۴/۶	۵۶	۴۵	پیوند پنجاه درصدی رتبه کل شاخص فرعی هدف فناوری شده و برای میزان پیوند امتیاز هر آیتم
					کیفیت زیرساخت های بندری	۳/۹	۷۲		
					شاخص کیفیت جاده ای	۵/۶	۳۹		
دسترسی و کیفیت خدمات				شایستگی ها و صلاحیت های انجمن های پشتیبانی	۲/۷	۸۲			

رتبه	نام شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	شاخص های فرعی منتخب (امتیاز و رتبه)	متغیرهای منتخب	امتیاز قطعی ایران در متغیر	رتبه قطعی ایران در متغیر	متغیر یا شاخص فرعی نشده	مکان و هدف گنایر شده	رتبه یا شاخص فرعی نشده	توضیحات
۱	شاخص توانمندسازی تجاری ^{۲۴} مجمع جهانی اقتصاد	۳/۲	کارآمدی و شفافیت مدیریت مرزی (امتیاز: ۳/۲، رتبه: ۱۳۳)	کارآمدی فرایندهای توجیه کمرگی	۲/۳	۱۰۰	---	۶۱	پیرو پرتگاه فریدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گنایر شده و با توجه به ضریب متفاوت امتیاز متغیرها برای میزان پیرو قدر مطلق امتیاز هر آیتم هدف کیفی خاص تعیین نشده و درجه آزادی نسبی لحاظ شده است	پیرو پرتگاه فریدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گنایر شده و با توجه به ضریب متفاوت امتیاز متغیرها برای میزان پیرو قدر مطلق امتیاز هر آیتم هدف کیفی خاص تعیین نشده و درجه آزادی نسبی لحاظ شده است
				ساعات صرف شده برای تطبیق اسناد واردات	۳۷۰	۱۳۴				
				ساعات صرف شده برای کنترل های مرزی واردات	۱۴۱	۱۱۳				
				هزینه واردات برای کنترل و تطبیق اسناد به دلار	۱۹۶/۷	۱۰۲				
				هزینه واردات بابت کنترل های مرزی به دلار	۶۶۰/۴	۱۱۳				
				ساعات صرف شده برای کنترل اسناد صادرات	۱۵۲	۱۲۸				
				ساعات صرف شده برای کنترل های مرزی صادرات	۱۰۱	۱۱۷				
				هزینه صادرات برای کنترل و تطبیق اسناد به دلار	۱۴۳/۳	۹۴				
				هزینه صادرات بابت کنترل های مرزی به دلار	۵۶۵/۴	۱۱۳				
				برفخت های تقویم و روشه در واردات و صادرات	۳/۳	۸۶				
				پیش بینی پذیری زمان لازم برای رویه های واردات	۳/۳	۱۱۳				
			فسترس و کیفیت زیرساخت های حمل و نقل (امتیاز: ۳/۵، رتبه: ۶۹)	شاخص اتصال خطوط کشتیرانی	۳۴/۶	۵۶	---	۴۵	پیرو پرتگاه فریدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گنایر شده و برای میزان پیرو امتیاز هر آیتم	پیرو پرتگاه فریدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گنایر شده و برای میزان پیرو امتیاز هر آیتم
				کیفیت زیرساخت های بندری	۳/۹	۷۲				
				شاخص کیفیت جاده ای	۵/۶	۳۹				
			فسترس و کیفیت خدمات	شاخص های و صلاحیت های لجستیکی و پشتیبانی	۲/۷	۸۲				

ردیف	نام شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	شاخص های فرعی منتخب (امتیاز و رتبه)	متغیر های منتخب	امتیاز فعلی ایران در متغیر	رتبه فعلی ایران در متغیر	متغیر یا شاخص هر نقشه و این	محدود هدف گذاری شده	یا شاخص هر نقشه و این	رتبه هدف گذاری شده متغیر	توضیحات
۱	شاخص توانمندسازی تجاری مجمع جهانی اقتصاد	۱۲۴	۵۶/۵	حمل و نقل (امتیاز: ۳/۷ ، رتبه: ۸۶)	توافقی بگیری و رهگیری محموله ها	۲/۴	۱۰۳					هدف گشی تعیین نشده است
					وجود خطوط منظم حمل به مقصد	۲/۸	۱۰۷					
				محیط عملیاتی (امتیاز: ۳/۸ ، رتبه: ۱۱۶)	حمایت از حقوق مالکیت	۳/۵	۱۱۱	---	۵۸			بهبود پنجاه درصدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گذاری شده و برای میزان بهبود امتیاز هر آیت، هدف گشی تعیین نشده است
					کارآمدی و پاسخگویی نهادهای عمومی	۳/۷	۷۶					
					تسری به منافع مالی	۳/۲	۱۱۸					
				تجارت فرامرزی (امتیاز: ۴۶/۱۱ ، رتبه: ۱۶۶)	میزان باز بودن در برابر مشارکت خارجیان	۳/۲	۱۳۲					
					امنیت مادی و فیزیکی	۵/۳	۸۱					
۲	شاخص سهولت کسب و کار پلاک جهانی ^{۲۵}	۱۲۴	۵۶/۵		ساعات مصروفه کنترل های مرزی محموله های صادراتی	۱۰۱	۱۶۶		۸۳			با توجه به اهمیت این زیرشاخص و تعیین متغیرهای آن به عنوان اهداف کلیدی، بهبود ۵۰ درصدی رتبه و بهبود ۵۰ درصدی زمان
					بار هزینه کنترل های مرزی محموله های صادراتی به دلار	۵۶۵						
					ساعات مصروفه تطبیق اسناد محموله های صادراتی	۱۲۰						
					بار هزینه تطبیق اسناد محموله های صادراتی به	۱۲۵						

رتبه	نام شاخص اصلی	رتبه ایران در شاخص اصلی	شاخص های فرعی منتخب (امتیاز و رتبه)	متغیر های منتخب	امتیاز فعلی ایران در متغیر	رتبه فعلی ایران در متغیر	متغیر یا شاخص فوق العاده رتبه رده شده	رتبه یا شاخص هر تفسیر رده	توضیحات
				دلار					و ۳۰ درصدی هزینه ها توانا هدف گذاری شده است
				ساعات مصروفه کنترل های مرزهای معموله های وارداتی	۱۴۱		۷۰		
				بار هزینه کنترل های مرزهای معموله های وارداتی به دلار	۶۶۰		۴۶۲		
				ساعات مصروفه تطبیق اسناد معموله های وارداتی	۱۹۲		۹۶		
				بار هزینه تطبیق اسناد معموله های وارداتی به دلار	۱۹۷		۱۳۸		
				میزان شیوع مواقع غیر تعرفه ای	۴	۹۹			بهبود پنجاه درصدی رتبه کل شاخص فرعی هدف گذاری شده و برای میزان بهبود امتیاز هر آیتام هدف گشی تعیین نشده است
			کارآمدی بازار کالاها (امتیاز: ۴ رتبه: ۱۰۰)	میانگین نرخ تعرفه های گمرکی (بر اساس درصد)	۲۹/۵	۱۳۷	---	۵۰	
				پیچیدگی و بار تشریفات گمرکی	۳/۶	۹۹			
۴	شاخص جهانی	۲/۶۰	۹۶	کارآیی فرایندهای گمرکی و ترخیص کالا	۲/۲۳	۱۱۰	---	۴۸	بهبود پنجاه درصدی

نویسندگان	رتبه ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	حقوق ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	رتبه ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	امتیاز ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	نمبر ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	شاخص های فرعی انتخاب (انتخاب و رتبه)	رتبه ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	امتیاز ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این	نام شاخص اصلی	ویدئو
رتبه ده دهم که از او می باشد متعلق به شاخص می باشد و این			۷۲	۲/۶۷		کیفیت زیرساخت های تجاری و حمل و نقل			عملکرد لجستیک ^{۲۷}	
هدف گذاری شده و			۸۸	۲/۶۷		سهولت دسترسی به حمل و نقل به قیمت رقابتی				
برای میزان بهبود			۸۲	۲/۶۷		کفایت و کیفیت خدمات لجستیک				
انتخاب در آیتام هدف			۱۱۱	۲/۶۴		نوازشی و رقابتی محصولات				
کمی تعیین نشده است			۱۱۶	۲/۸۱		تحويل به موانع کالا				

Sources: 1. Enabling Trade Index (ETI), World Economic Forum, 2016. 2. Doing Business 2018, World Bank. 3. The Global Competitiveness. 3. The Global Competitiveness Index 2017-2018 Report, World Economic Forum. 4. Logistics Performance Index (LPI), World Bank, 2016.

اصلاحات پیشنهادی و توصیه های سیاستی در حوزه تقنینی

ردیف	توصیه سیاستی	اقدامات لازم	مرجع اقدام	آثار و تبعات
۱	بازنگری و اصلاح قانون مقررات صادرات و واردات	تهیه لایحه اصلاحی برای حذف ضوابط و الزامات مغایر با موافقت نامه تسهیل تجاری و افزودن الزاماتی که در حال حاضر در قانون مسکوت است.	وزارت صمت – هیات وزیران	تسهیل تجارت و افزایش شفافیت و پیش بینی پذیری، کاهش رانت و فساد اداری
۲	بازنگری و اصلاح قانون امور گمرکی	تهیه لایحه اصلاحی برای حذف ضوابط و الزامات مغایر با موافقت نامه تسهیل تجاری و افزودن الزامات عام و خاص موافقت نامه که در حال حاضر در قانون مسکوت است.	وزارت اقتصاد – هیات وزیران	تسهیل تجارت و رویه های گمرکی و تسریع ترخیص کالا از گمرک
۳	بازنگری و اصلاح موردی سایر قوانین و مقررات	تهیه لوایح اصلاحی برای حذف ضوابط و الزامات مغایر با موافقت نامه تسهیل تجاری و افزودن الزامات عام و خاص موافقت نامه	وزارت جهاد کشاورزی، سازمان ملی استاندارد، وزارت بهداشت	تسهیل تجارت و افزایش کارایی ضوابط دولتی

اصلاحات پیشنهادی و توصیه های سیاستی در حوزه اجرایی

ردیف	توصیه سیاستی	اقدامات لازم	مرجع اقدام	آثار و تبعات
۱	تدوین و تصویب نقشه راه و برنامه اقدام در سطح ملی با اهداف کمی و کیفی مشخص	تهیه و تنظیم، تدوین، تصویب و ابلاغ نقشه راه و برنامه اقدام ملی به منظور تسهیل تجارت و پیاده سازی الزامات موافقتنامه تسهیل تجاری پس از رایزنی و مشورت با کارشناسان و صاحب نظران بخش دولتی و بخش خصوصی	وزارت صمت، کمیته ملی تسهیل تجاری	پیگیری و نظارت موثر بر اجرای الزامات تسهیل تجاری بمنظور بهبود عملکرد و ارتقای رتبه ایران در شاخص های بین المللی ذیربط
۲	یکپارچه سازی سامانه های تجاری موازی با هدف ایجاد یک پنجره واحد حقیقی	ایجاد زیرساخت های فنی لازم برای ادغام و یکپارچه سازی سامانه جامع تجارت با سامانه پنجره واحد تجاری و حذف سایر سامانه های موازی	وزارت صمت – گمرک ج.ا.و ۱۰۱	تسهیل تجارت، کاهش هزینه ها و کاهش زمان مبادله و اجتناب از هزینه های ناشی از موازی کاری
۳	ایجاد یک پایگاه دائمی اینترنتی برای نشر کلیه قوانین و مقررات، بخشنامه ها، رویه ها، فرم ها و اسناد مرتبط با تجارت خارجی	ایجاد زیرساخت های فنی لازم و تقویت سازوکارهای هماهنگ کننده میان دستگاه های ذیمدخل در تجارت خارجی برای ایجاد یک پلتفرم واحد برای نشر اینترنتی مقررات تجاری	وزارت صمت – با همکاری تمامی دستگاه های ذیمدخل در تجارت خارجی	تسهیل تجارت، ایجاد شفافیت و ارتقاء کارآیی کنترل های دولتی
۴	ایجاد سازوکارهای اجرایی برای اخذ نظر مشورتی جامعه تجاری کشور قبل از لازم الاجرا شدن قوانین و مقررات و انجام مشاوره های منظم میان سازمان های مرزی و فعالان تجاری	پیش بینی سازوکارهای مشورتی لازم الاجرا برای برقراری یک فرایند مستمر و موثر مشورت میان دستگاه های دولتی و بخش خصوصی و جامعه تجاری در مورد مسائل و ضوابط و مقررات مرتبط با حکمرانی در حوزه تجارت خارجی	وزارت صمت، گمرک و سایر دستگاه های ذیمدخل در تجارت خارجی	تسهیل تجارت، بهبود حکمرانی و ارتقاء همکاری های بخش خصوصی برای اجرای موثر ضوابط دولتی

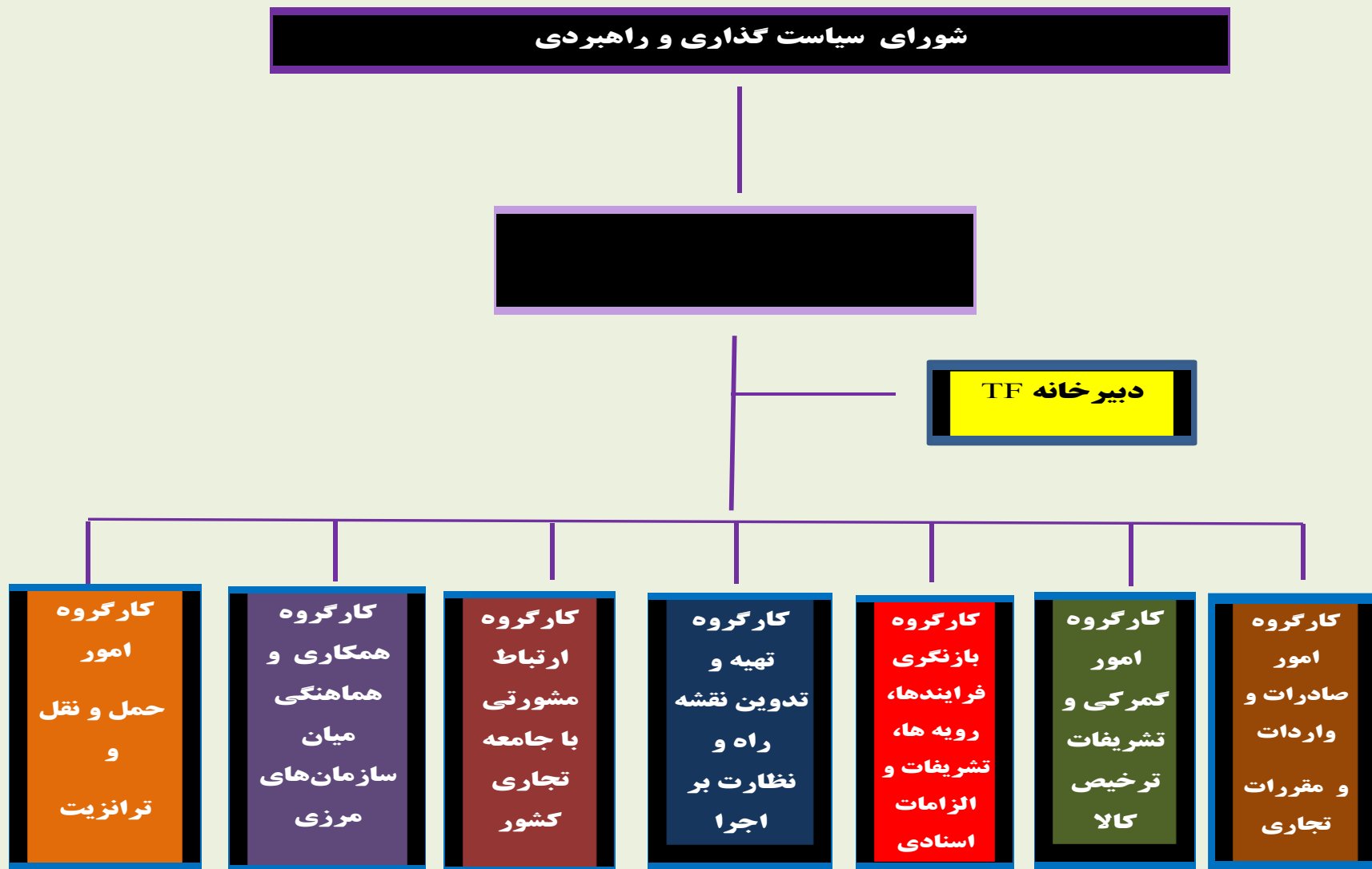
اصلاحات پیشنهادی و توصیه های سیاستی در حوزه اجرایی

ردیف	توصیه سیاستی	اقدامات لازم	مرجع اقدام	آثار و تبعات
۸	اصلاح مبانی محاسبه و اخذ عوارض، هزینه‌ها و سایر حقوق وارداتی از روش درصد ارزشی به غیر ارزشی	اصلاح کلیه بخشنامه ها و ضوابط ناظر بر نحوه محاسبه و اخذ کارمزدها و هزینه‌های ارائه خدمات توسط نهادهای عمومی و دولتی از روش درصد ارزشی به غیر ارزشی و متناسب با میزان ارائه هر خدمت	وزارت صمت، گمرک و سایر دستگاه های ذی‌مدخل در تجارت خارجی	کاهش هزینه‌های تجارت
۹	ایجاد سازوکاری مناسب و دائم برای بازنگری دوره‌ای رویه‌های تجاری و گمرکی با هدف تسهیل تجارت	ایجاد سازوکارهای نظارتی، بازخوردگیری و ارزیابی و پایش مستمر نتایج و عملکرد با طراحی و هدف گذاری اهداف کمی و کیفی	وزارت صمت، گمرک و سایر دستگاه های ذی‌مدخل در تجارت خارجی	تسهیل تجارت، کاهش مداوم هزینه های مبادله، افزایش سرعت، بهبود حکمرانی و عملکرد و ارتقاء بهره‌وری
۱۰	توسعه امکانات لازم برای پرداخت الکترونیکی حقوق ورودی و سایر عوارض و هزینه‌ها در کلیه گمرکات و سازمان‌های مرزی	ایجاد زیرساخت‌های فنی لازم و تجهیز کلیه مبادی ورودی و خروجی کشور و پرتال‌های سازمان‌های مجوز دهنده و ذی‌مدخل در تجارت خارجی به دستگاه های پرداخت الکترونیکی و حرکت به سمت گمرک دیجیتال، تامین منابع مالی و بودجه مورد نیاز	گمرک، وزارت صمت و سایر دستگاه های ذی‌مدخل در تجارت خارجی	تسهیل تجارت، کاهش هزینه‌ها و زمان و افزایش سرعت و دقت و نظارت موثر بر پرداخت‌ها، افزایش درآمدهای دولت

اصلاحات و توصیه های سیاستی در حوزه نهادی

ردیف	توصیه سیاستی	اقدامات لازم	مرجع اقدام	آثار و تبعات
۱۱	تاسیس کمیته ملی تسهیل تجاری با جامعیت کافی و دستور کار روشن	تنظیم پیش نویس مصوبه هیات وزیران مبنی بر تاسیس کمیته ملی تسهیل تجاری پس از رایزنی و مشورت با کارشناسان و صاحب نظران در دو بخش دولتی و بخش خصوصی	وزارت صمت – هیات وزیران	پیگیری و نظارت موثر بر اجرای جدی الزامات تسهیل تجارت تا دستیابی به اهداف بهبود عملکرد
۱۲	ایجاد مراکز ملی و رسمی پاسخگویی به پرسش های تجاری	تامین زیرساخت های قانونی و نهادی، تقویت ظرفیت های نیروی انسانی، تقویت سازوکارهای هماهنگی میان دستگاه ها، تامین منابع مالی و بودجه مورد نیاز	وزارت صمت – هیات وزیران	تسهیل تجارت، افزایش شفافیت و مسئولیت پذیری و بهبود حکمرانی
۱۳	تاسیس کمیته و یا گروه کاری همکاری و هماهنگی میان سازمان های مرزی	ایجاد هماهنگی میان دستگاه های ذی مدخل در تجارت خارجی، به اشتراک گذاری منابع و امکانات به منظور اجتناب از دوباره کاری و با هدف کاهش هزینه ها و بهبود کیفیت پاسخگویی	وزارت صمت و گمرک با همکاری سایر دستگاه ها	تسهیل تجارت، اجتناب از موازی کاری و کاهش هزینه ها، بهبود حکمرانی
۱۴	بازنگری و یکپارچه سازی سیاست تجاری و ایجاد هماهنگی و وحدت فرماندهی در سطح کلان	تنظیم لایحه اصلاح ساختار کلان تشکیلات دولت و لغو قانون انتزاع سیاست گذاری تجاری از وزرات صمت به وزرات جهاد کشاورزی	وزارت صمت – هیات وزیران	ایجاد انسجام و یکپارچگی در سیاست های تجاری کشور

ساختار پیشنهادی کمیته ملی تسهیل تجاری

والسلام

با تشکر از حوصله و بذل توجه حضار محترم